Nr. 90 Sibiiu, Sâmbătă 18/31 August 1907 *Anul LV.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL.
Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze Administraţiei tipografiei arhidiecezane, Sibiiu, str. măcelarilor 45
Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei „Telegrafului Român", strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE.
Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de treiori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Sublimitatea evangeliei.

V.

— Articol final. —

Prin ce se câştigă valoare, şi ce condiţionează respectul faţă de drepturile fraţilor mai tineri, făcând loc milei din partea celor favorisaţi de noroc, când e vorba de soartea fiilor vitregi, despoiaţi de toate bunurile norocului?

Inainte de toate, lăţirea învăţăturii despre egalitatea tuturor oamenilor înaintea lui Dumnezeu şi despre mântuirea sufletului omenesc, moaie inimile şi dă naştere milei. Credinţa, că cel mai de pe urmă şi mai sărac om, de pe treapta cea mai de jos a societăţii omeneşti, are suflet nemuritor, creat după chipul lui Dumnezeu, menit să ajungă la o fericire vecinică, dupăce Iisus Cristos a venit în lume, ca cu sângele său să i-l mântue, — această credinţă ne sileşte să privim la fiecare om ca la fratele nostru, să-i recunoaştem dreptul de a cere să-l stimăm, şi să ne ia posibilitatea de a desconsidera, cu inima liniştită, valoarea sa şi bunăstarea sa. „Căutaţi să nu urâţi pe careva dintre cei mici", zicea Mântuitorul.

Luaţi dela om credinţa aceasta, şi omul va înceta să mai fie frate semenului său, să-i fie deaproapele, ci va fi iarăşi numai o cifră în suma enormă, o roată de prisos în marele mechanism. O cifră şi o roată, care nu va fi preţuită în mod independent, fără considerare la celelalte, ci numai amăsurat folosului pe care îl aduce.

Să luăm un exemplu. Pe cel următor. Să presupunem, că unul dintre cei mai mari învăţaţi, literaţi ori artişti, să zicem că *Pasteur*, salvează viaţa unei duzine de ţărani ori ţărance dela sat, dar cu preţul vieţii sale proprii.

Din punctul de vedere al calculului comercial ar fi acesta un lucru de neînţeles, un schimb de marfă foarte nefavorabil. Pentru viaţa unei duzine de muncitori duri, se aduce jertfă viaţa unui om genial, admirat de lume! O piatră scumpă, de o splendoare rară, se dă în schimb pentru o mână de praf de aramă.

Din punctul de vedere al evangeliei însă e aceasta o faptă sublimă de erou, o revelaţiune a celei mai supreme iubiri faţă de deaproapele. „Nime nu are iubire mai mare decât acela, care îşi dă viaţa pentru prietenii săi", — zice Mântuitorul. Şi când lăudăm pe Petru-cel-Mare (ţarul Ruşilor) că a salvat mulţime de soldaţi, cari au suferit naufragiu nu departe de Petersburg, punându-şi în primejdie viaţa proprie, căci a răcit, s'a bolnăvit şi a murit: nu facem alta, decât mărturisim în faţa lumii moderne, în faţa Europei civilizate, că viaţa fiecărui om, fără privire la poziţia sa socială, are valoare egală, şi nu poate fi înlocuită cu alta.

Ştiinţa, fireşte, nu acceptează acest lucru, şi în unele cazuri se împotriveşte chiar să recunoască egalitatea între om şi om. Un membru al societăţii antropologice din Paris, cu numele *Letourneau*, scrie de ex. în opul său despre *„Sociologie, după datele acordate de etnografie"*, următoarele:

„Intre rassele omeneşti există un fel de hierarhie. In sensul organizaţiunei, rassele omeneşti se deosebesc în mod foarte brusc. Sunt rasse, cari negreşit merită numirea de *„alese"*, pecând alte rasse tot aşa de fără îndoială formează clasa celor *„respinşi"*.

De aceea vorbeşte şi *Kidd* astfel: „Imaginea despre egalitatea înăscută a tuturor oamenilor, cu rol atât de mare în desvoltarea socială a civilizaţiunei noastre, e, amăsurat fiinţei ei, un succes, care nu poate fi atribuit raţiunei. Mintea şi experienţa nu o sancţionează. Ea e product caracteristic al sistemului religios, pe care se basează întreaga noastră civilizaţiune, adecă, al *creştinismului...*"

Pe scurt, creştinismul nu numai că e isvorul renaşterii morale pentru persoane singuratice, ci şi isvor de mântuire pentru întreaga omenime. E puterea fundamentală pentru neobosita desvoltare a culturei şi a progresului social.

Luaţi, dacă voiţi, de bune, visurile cele mai clare şi mai frumoase cu privire la viitor ale nobililor şi desinteresaţilor amici şi conducători ai omenimei, şi măriţi-le cum vă place, până la gradul cel mai înalt de perfecţiune, — şi veţi vedea, că nu vi-se deschide nici o perspectivă atrăgătoare şi neîmpotrivitoare, decât numai aceea, pe care ne-o arată evangelia: *ridicarea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ.* Şi numai când vom cuprinde cu mintea noastră fiinţa adevărată a soliei lui Cristos, vom putea să înţelegem, că pentru omenime n'a fost dată misiune mai înaltă decât cea cuprinsă în evangelie: *„Căutaţi să atingeţi întâiu împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea lui..."*

Alegerea dela Beiuş. După o luptă electorală deamnă de admirat purtată din partea Românilor din Beiuş şi a deputaţilor nostri, cari au grăbit a-le da ajutor, a fost ales deputat al cercului Beiuş părintele *Dr. Vasile Lucaciu*, cu o majoritate de *804* voturi. A întrunit adecă *1718* voturi faţă de *914* voturi date kossutistului Kardos. Aceasta majoritate impunătoare arată destul de evident încrederea cea mare ce-o are poporul român din acest cerc în persoana alesului, acel popor, care de astădată a dat dovadă, că ştie să-şi aprecieze adevăraţii săi conducători, — că-şi „cunoaşte păstorul cel bun". Iar poporul român de pretutindinea îşi îndreaptă acum cu nădejde privirile asupra „leului dela Şiseşti" care a luat iarăş în mână steagul luptei naţionale, pe care l-a purtat odată cu atâta bărbăţie. Dumnezeu să-i ajute!

Amnestia în România.

Maiestatea Sa Regele României s'a folosit de dreptul seu de graţiare şi de amnestie subscriind actul de eliberare, presentat de ministrul de justiţie dl Stelian, prin care act se dă amnestie tuturor celor implicaţi în răscoalele ţărăneşti, excepţionând numai pe cei acuzaţi de omoruri, precum şi pe preoţii, învăţătorii, primarii şi şefii de garnisoană, a căror datorinţă era să liniştească poporul răsculat, nu să-l aţâţe contra ordinei statului.

Un fior de bucurie a străbătut inimile tuturor Românilor dela un capăt al ţării până la celalalt, strigăte de bucurie şi de alipire către tron au răsunat de pe buzele celor cari au suferit temniţă în urma rătăcirii lor, strigăte de „Trăiască Regele" au adresat ei Suveranului, care a folosit dreptul său de supremă putere în un mod atât de înţelept, iertând pe ceice în un moment de uitare de sine au tulburat pacea liniştitei sale ţări.

Legătura între suveran şi popor, tăria fiecărui stat, a devenit mai puternică, iar încrederea năpăstuiţilor ţărani, că soartea lor va fi îmbunătăţită şi că promisiunile date în manifestul regesc din 12 Martie se vor îndeplini, a crescut mult în urma acestui fapt. Regele care iartă pe ceice au greşit va aduce şi mijloacele de sanare a causelor acestei greşeli. Nădejdea aceasta a cuprins pe cei eliberaţi, nădejdea, că în curând vor fi părtaşi şi ei de un viitor mai bun, că sfetnicii Măriei Sale Regelui vor urma exemplul preaînalt şi cu chibzuinţă şi înţelepciune vor resolva chestia îmbunătăţirii sorţii ţăranului român.

In cele următoare dăm „Decretul de amnestiare" al Regelui Carol I. publicat în „Monitorul oficial" al României:

Carol I

Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa Naţională

Rege al României

La toţi de faţă şi viitori sănătate.

Văzând referatul Ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul Justiţiei cu Nr. 12593,

In puterea art. 93 din Constituţiune am decretat şi decretăm:

Art. I. Amnistiăm faptele de atentat la liniştea Statului săvârşite cu ocaziunea răscoalelor ţărăneşti din primăvara acestui an; precum şi cele de provocare la atentat.

Art. II. Se exceptează: *a*) atentatele cu omoruri; *b*) faptele săvârşite de primari

---

FOIŞOARĂ.

Mănăstirea dela Sendomir.

Traducere, după Grillparzer.

(Urmare).

„Fără de veste, după câtva timp sosi şi contele la hotarul posesiunii sale, între suita sa se află şi o trăsură închisă, despre conţinutul căreia nu ştia nimenea nimic. O figură învălită, probabil împedecată de a vorbi, având scăluşi în gură, a fost ridicată din trăsură şi predată administratorului, care a fost avisat prin epistole de a-l aştepta la marginea moşiei. Vechiul chiosc din partea vestică a grădinei de animale, încuiat de aici încolo cu multă îngrijire, luă în primire fiinţa aceasta misterioasă şi veşti stranii s'au răspândit printre locuitorii din împrejurime.

„Contele se duse în castelul său. Cu bucurie îl întimpină Elga ducând fetiţa de mână. Îi spuse câtă nelinişte a fost din causa depărtării lui şi cu cât dor a fost aşteptat. A început să laude cât e de deşteaptă fetiţa şi a pus-o să dee câteva probe ale deşteptăciunii sale. De oarece era timpul cinei a declarat Starschensky că e indispus şi ostenit de drum. Se duse, contra tuturor protestărilor, singur în odaia sa unde se încuie. Dar trebuinţa odihnei a fost pentru el numai pretext, căci noaptea părăsi odaia sa şi merse singur înspre chioscul cel vechiu, unde rămase până în zori.

„In ziua următoare era Elga supărată, busnată. Depărtarea contelui în noaptea trecută n'a rămas neobservată. Elga se simţi părăsită şi-şi arăta pe faţă nemulţămirea. Starschensky o întrerupse în expresiunile ei de desnădejde, începând a vorbi despre situaţia lor. Îi mărturisea, că în urma petrecerii sale în Varşovia, înprospătându-i-se distracţiile oraşului acela bogat în plăceri, a venit la convingerea, că e păcat pentru o fiinţă atât de fermecătoare şi vială cum e Elga, să se veştejească aici la ţară. O întrebă deci, că n'ar schimba mai bine cu traiul dela oraş? Lângă tine, da! răspunse ea. — Cât priveşte persoana sa, o asigură contele, va fi reţinut de afacerile bunului său; starea sa financiară stă cu mult mai rău decum crezuse, el trebue să rămână. — Atunci rămân şi eu, zise Elga. Lângă el voeşte să trăiască şi să moară. — Apoi începu să blasteme pe fraţii ei, cari prin pretensiunile lor neruşinate l-a adus pe preabunul ei soţ în aşa o perplesitate. Ea-l asigură, că s'a stâns în ea orice simţ de iubire faţă de ei. Dacă fraţii ei ar veni cerşind înaintea uşii, ea nu le-ar deschide. Contele luă întru câtva apărarea cumnaţilor săi. Îi spune, că i-a întâlnit în Varşovia. Un tovarăş de-al lor din exil era cu ei, — cum l-a chemat numai? — Elga încă se cugeta. — Oginsky! strigă contele şi o privi iute. Ea nu schimbă nici o trăsătură a feţii şi zise: Tovarăşii fraţilor mei sunt toţi răi, iar acesta e cel mai rău! — Care? — Pe care l-ai numit! — Care a fost acela? — Ei, Oginsky! răspunse ea şi o mişcare repede pe faţa ei tradă o emoţiune trecătoare.

„Contele păşi către fereastră şi privi afară. Elga îi urmă şi-şi răzimă braţul de umărul lui. Contele stătea nemişcat. Starschensky, zise ea, eu observ o schimbarea groaznică în toată fiinţa ta. Contele se întoarse şi zise:

Ei bine, dacă doreşti, vreau să-ţi povestesc. Nefericiri grozave m'au lovit în timpul din urmă. Tu cunoşti prea bine ruinarea averii mele, cunoşti şi causa aceleia. Iar ce mai apasă sufletul meu, aceea numai eu ştiu. Şi dacă aceste întâmplări îmi cad aşa de greu, apoi numai puţin mă chinue gândul, că eu sunt causa acestei nenorociri. Căci dacă a fost de condamnat uşuritatea, cu care am administrat moştenirea părinţilor mei; dar poate am fost încă atunci vrednic de pedeapsă, când eu, ursuzul, obicinuit în singurătate, am cerut mâna unei fiinţe pline de viaţă, fără să mă cuget la direcţia înclinărilor, simţămintelor ei, fără să i-au în considerare, că făcându-o nevasta mea, o condamn la un traiu unilateral, care trebuia să-i devie nesuferit. — Starschensky! strigă Elga şi-l privi cu un fel de reproş linguşitor. — Mi-s'au oferit oficii străine, continuă Starschensky şi chibzuind, am aflat de bine, ca să mă depărtez pe un timp, poate mai lung, din ţara părinţilor mei. Eri erau încă neclare hotărârile mele. Dar în urma unei precugetări mai temeinice în noaptea trecută, m'am hotărât. — Azi noapte, îl întrerupse Elga neîncrezătoare, azi noapte ai chibzuit? Şi unde? Poate în chioscul acela?

Şi rămânând Starschensky surprins: Aşa, prinsute-am, continuă dânsa. De acolo îţi aduci tu grijile? De acolo dorul de călătorie? Şi soaţa de călătorie încă? Am trebuit se aflu din faime, că ai adus

ajutori de primari, învăţători, preoţi şi şefi de garnizoană.

Art. III. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul Justiţiei este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş la 9 August 1907.

(ss) Carol.

Ministrul Justiţiei,
(ss) T. Stelian.

Iată şi Raportul ministrului de justiţie T. Stelian, în urma căruia Regele Carol a semnat decretul de mai sus:

Sire,

Pentru faptele săvârşite cu ocaziunea răscoalelor ţărăneşti din primăvara trecută au fost reţinuţi şi daţi judecăţei 7807 inşi, şi anume:

7640 pentru destrucţiuni, devastaţiuni şi jăfuiri, fapte cari, după scopul şi împrejurările în cari au fost săvârşite, constituesc atentate în contra liniştei Statului şi deci au caracter politic.

164 acuzaţi de devastaţiuni, jefuiri şi omoruri, 3 acuzaţi de a fi provocat atentatele în contra liniştei Statului.

Dintre ei, 1153 au fost judecaţi până acuma, fiind 1066 achitaţi, iar 87 condamnaţi, unii la pedepse foarte uşoare, alţii la pedeapsa cea mai grea, la munca silnică pe viaţă.

Cei nejudecaţi încă, în număr de 6654, sunt: 1932 arestaţi, 4682 lăsaţi liberi până la judecată şi 40 dispăruţi.

Printre cei nejudecaţi se găsesc: 14 primari, 18 învăţători, 9 preoţi şi 16 şefi de garnizoană.

Marea deosebire între hotărârile justiţiei, cu tot caracterul comun al răscoalelor, deşi se explică, atât prin calificarea juridică diferită a faptelor, cât şi prin modul de a judeca al juraţilor, şi prin curentele de opiniuni, ce s'au format în multe localităţi şi la cari au contribuit chiar unii din proprietarii devastaţi, ar putea fi considerată ca o nedreptate, ceeace ar fi de natură să întârzie liniştea spiritelor.

Pe de altă parte, prelungirea inevitabilă a timpului, în care ar trebui să se judece numeroşii acuzaţi, ar întreţine vrajba între locuitorii săteni, şi proprietari sau arendaşi.

In vedere că ordinea e restabilită pretutindeni, şi dorinţa tuturor este ca ea să devie trainică şi desăvârşită, ceeace nu se poate dobândi decât prin liniştea spiritelor, la care de sigur va contribui mult şi uitarea trecutului.

Şi fiindcă magistraţii însărcinaţi cu instruirea şi judecarea acestor afaceri ne raportează căinţa celor răsculaţi, cari îşi dau acuma seamă de rătăcirea lor, iar familiile nenorocite ale număroşilor arestaţi, implorând dela Majestatea Voastră ertarea acelor rătăciri.

Iată pentruce, Sire, cunoscând atât înalta înţelepciune şi patriotica hotărîre cu care Majestatea Voastră V'aţi îngrijit în totdeauna de a face să domnească ordinea în Stat, cât şi generositatea cu care aţi iertat celor greşiţi, ori de câte-ori interesul public a cerut-o, iau libertatea de a Vă ruga să uzaţi şi de astă-dată de prerogativa amnistierei faptelor săvârşite cu ocaziunea răscoalelor din primăvara trecută, fie judecate fie nejudecate încă.

Ca urmare firească a acestei amnistieri, se va amnistia şi fapta de provocare imputată celor daţi în judecată ca autori morali ai atentatelor la siguranţa Statului.

Socotesc însă, Sire, că trebuesc exceptate, pe deoparte, atentatele cu omoruri, cari n'au nici o scuză, şi deci nu trebuesc uitate; şi pe de altă parte, faptele săvârşite de primari, ajutori de primari, învăţători, preoţi şi şefi de garnizoane, întru cât aceştia nu pot fi consideraţi ca rătăciţi.

Dacă Majestatea Voastră încuviinţează rugămintea mea, O rog respectuos să semneze alăturatul decret.

---

acolo o fiinţă învălită, poate vre-o iubită pe care o întreţii cu gingăşiile tale, câtă vreme mie mi-ai jurat credinţă înaintea altarului?! Aceasta e răsplata? Vino! se îndreptă ea către copila de lângă sine, vino! Îi suntem spre greutate! El a învăţat a cunoaşte alte plăceri, decât acele cari le poate gusta în mijlocul alor săi! La acestea se întoarsă, voind să se depărteze. Un hohot înfiorător eşi din gura contelui, de care el însuşi se îngrozi. Elga se întoarse. Ştiam, zise ea, că numai ai glumit. Dar secretul acelui chiosc totuşi mi-l ascunzi. Trebue să ştiu şi eu, ce ai ascuns acolo. Imi promiţi? Contele se aruncase pe o otomană, acoperindu-şi faţa cu mânile. Atunci auzi deschizându-se uşa. Privind printre degete văzu camerera, — care tocmai voia să aducă ceva înlăuntru — şi pe Elga, care cu o faţă şireată îi făcu semn să se depărteze. Elga se apropie de otomană, se aşeză lângă soţul ei şi-i zise: Vino, Starschensky, să ne împăcăm. E deja aşa de mult de când n'am mai vorbit împreună, fără martori. Cu aceastea îşi aplecă obrazul ei spre al lui, îi luă mâna şi i-o apropie de inima ei, care bătea. O groază îl cuprinse pe conte. I-se făcu negru înaintea ochilor. Impinse soţia dela sine şi fugi. (Va urma).

Un discurs bun.

Ne ţinem de datorie să atragem, şi din punct de vedere pur literar, atenţia publicului cetitor şi îndeosebi a tinerilor noştri oratori asupra clasicei vorbiri prin care dl Maniu a dat seamă de activitatea sa parlamentară înaintea alegătorilor din cercul istoricului orăşel al Vinţului. Nu credem să se fi vorbit vre-odată, în materie de aceasta, poporului nostru, mai limpede, mai deslușit şi pe înţeles şi în acelaşi timp mai strâns logic şi cu mai mult fond decât cum a vorbit dl Maniu. Atât ca composiţie, ca grupare a ideilor, cât şi ca formă, vorbirea aceasta poate servi de model tuturor acelora cari se pregătesc să vorbească, mai curând sau mai târziu, poporului, şi le recomandăm cu tot dinadinsul s'o studieze bine din toate punctele de vedere.

Aici nu vrem să stăruim asupra fondului vorbirei, care a fost apreciat de alţii, ci numai să relevăm unele însuşiri ale formei: acea sobrietate şi eleganţă a stilului, caracteristice şi proprii numai unei personalităţi distinse, care despreţueşte cu desăvârşire mijloacele şi frasa patetică ale retoricei demagogice, necăutând să producă alt efect decât acela pe care trebue să-l facă adevărul limpede al faptelor.

Spre a învedera şi cu exemple frumuseţea literară a stilului dlui Maniu, cităm — după rezumatul ziarelor — numai două figuri de stil, două pilde şi asemănări poporale, pe care le ştie întrebuinţa atât de bine şi le întrebuinţează totuşi cu atâta măsură, numai acolo unde trebue, pentrucă aplicate prea des, ele banalizează vorbirea.

Iată-le: „... a vorbit ca lupul când se târguia cu oile, zicând că mi-s dragi oile, dar ciobanii şi cânii sunt răi. Ştiţi Dv. pentruce a zis lupul vorba asta şi ştiţi prea bine ce ar fi făcut lupul dacă oile rămâneau fără ciobani şi fără câni".

„Doi fraţi moşteniseră o bucată de pământ de lângă apa Murăşului, pe care o împărţiră. Dar între ei era totdeauna ceartă şi neînţelegere; căci pe bucata lor era numai un singur drum şi la căratul bucatelor totdeauna unul strica holda altuia. Dar când apa Murăşului veni mare, ameninţând să le ia locul, atunci ei se uniră ca să-şi apere pământul".

Există un fel de oratorie superioară, a firilor distinse, care s'ar putea numi cea obiectivă: când oratorul nu intenţionează să-şi arate calităţile de retor, ci lasă, în adevăratul înţeles al cuvântului, faptele să vorbească. Dl Maniu aparţine, fără îndoială, acestei categorii rare de oratori, cari lasă impresii dăinuitoare, fiindcă, de câte ori vorbesc, au ceva de spus şi ştiu bine ce vor să spună. *I. B.*

Din despărţ. „Asociaţiunei".

Convocare.

Adunarea cercuală ordinară a despărţământului Blaj al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român", se convoacă pe ziua de *1 Septemvrie n.* 1907 în Lunca, la oarele 11 a. m. cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Alegerea alor două comisiuni: pentru censurarea raportului şi înscrierea de membri noi.
4. Disertaţie de Dr. Ambrosiu Cheţian.
5. Raportul comisiunilor.
6. Alegerea noului comitet pe 3 ani.
7. Statorirea locului, unde se va ţinea viitoarea adunare generală.
8. Alegerea alor doi delegaţi la adunarea generală dela Bistriţa.
9. Propuneri.
10. Alegerea comisiunii de verificare.
11. Inchiderea adunării.

La această adunare, care se va ţinea în localul bisericei gr. cat. se invită toţi membrii Asociaţiunii şi toţi ceice doresc progresul poporului român.

Spre orientare însămnăm aci, că de acest despărţământ se ţin următoarele comune:

Din cercul pretorial al Blajului: Mihalţ, Obregea, Bucerdea-grânoasă, Cinsteiu-român, Crăciunel, Blaj, Ciufud, Tiur, Veza, Mănărade, Lupu, Spătac, Cenade, Cergăul-mic, Cergăul-mare, Beşinău, Ohaba, Colibi, Tău, Roşia-de-săcaş, Ţapu, Şoroştin, Broşteni.

Din cercul pretorial al Aiudului: Petălca, Căpud. Mişcreac, Ocnişoara, Uifalău, Tâmpăhaza, Sâncraiu.

Din cercul pretorial al Hususăului: Petrisat, Iclod, Sâncel, Pănade, Spini, Bia, Valea-sasului. Sân-Miclăuş, Şona, Bălcaciu, Jidvei, Cheslăr, Tăuni, Micăsasa, Lunca, Lodroman, Hususău, Glogoveţ.

Şi provizor şi Despărţământul Uioara.

Blaj, din şedinţa comitetului, ţinută la 14 August 1907.

Ioan F. Negruţiu director. *Alexandru Ciura* secretar.

*

Convocare.

Membrii despărţământului VIII, Deva al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", precum şi toţi aceia, cari doresc a deveni membrii „Asociaţiunii", prin aceasta se învită la adunarea generală a despărţământului, ce se va ţinea în *Deva, Miercuri, la 11 Septemvrie* st. n. d. a., la 4 oare în localitatea Casinei române.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărţământului.
2. Raportul secretarului despre activitatea comitetului cercual dela ultima adunare generală.
3. Raportul cassarului.
4. Alegerea unei comisiuni pentru conscrierea membrilor noi şi încassarea taxelor restante.
5. Alegerea unei comisiuni pentru controlarea raportului prezentat de notar şi cassar.
6. Cetirea disertaţiunilor însinuate cu 24 oare mai nainte la directorul despărţământului.
7. Desbateri asupra propunerilor însinuate conform regulamentului.
8. Raportul comisiunilor de sub punctele 4 şi 5.
9. Alegerea comitetului cercual pe un nou period de 3 ani.
10. Statorirea locului pentru ţinerea adunării generale pe anul viitor.
11. Alegerea alor doi delegaţi la adunarea generală din ăstan a Asociaţiunei.
12. Dispoziţiuni pentru verificarea protocolului şi închiderea adunării.

Deva, 23 August 1907.

Dr. Alex. L. Hossu director. *Dr. I. Pop* secretar.

*

Convocare.

Adunarea cercuală ordinară a despărţământului III, Făgăraş al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român" se va ţinea în anul acesta în comuna Perşani la 1 Septemvrie a. c. n.

Program:

1. Serviciu divin la orele 8 a. m.
2. Deschiderea adunării la 10 ore a. m.
3. Raportul general al comitetului despărţământului, despre activitatea sa dela ultima adunare generală.
4. Raportul cassarului şi prezentarea budgetului pe anul 1904—1905.
5. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea acestor rapoarte.
6. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi şi încassarea taxelor.
7. „Creşterea în familie", disertaţie, de George Boer, învăţător-dirigent, în Viştea-inferioară.
8. Rapoartele comisiunilor.
9. Alegerea comitetului cercual pe un nou period de 3 ani.
10. Alegerea a doi delegaţi, pentru adunarea generală a „Asociaţiunei", care se va ţinea la Bistriţa.
11. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal
12. Inchiderea adunării.

Sunt rugaţi toţi membrii şi binevoitorii culturei române să iee parte la această adunare.

Din şedinţa comitetului despărţământului, ţinută la

Făgăraş în 1 August v. 1907.

Iacob Macaveiu director. *Dr. Ioan Şenchea* secretar.

Expoziţia de vite în Săcădate.

Primind primăria noastră comunală, în frunte cu notarul Grădinar şi cu primarul Toma Prie, apelul cald al on. comitét central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiu", iscălit de prezidentul Pant. Lucuţa şi de secretarul Victor Tordăşianu, privitor la aranjarea expoziţiei de vite în Săcădate, a convocat pe 4 August n. c. o conferenţă a fruntaşilor din loc şi a celor din comunele învecinate.

Expunându-i se scopul urmărit de a da poveţe economilor cu privire la alegerea soiurilor bune de vite şi la îngrijirea lor cum şi cu privire la împărţirea de premii în bani acelor economi, cari dovedesc, că poartă mai bună şi mai multă grije de vitele lor, — conferenţa a primit cu mare însufleţire, ca expoziţia să se ţină în Săcădate. S'a hotărât mai departe ca la expoziţie să fie admise vitele locuitorilor din Săcădate, Glâmboaca, Fofeldea, Hosman, Nucet, Cornăţel, Bradu şi Avrig. Data ţinerii expoziţiei s'a hotărât pe 21 Septemvrie n. c. dacă comitetului central îi va sta în putinţă a o ţinea atunci, la cas contrar pe una din zilele de sărbătoare din Octomvrie. S'a instituit un comitet aranjator consistător din parohul Constantin Prie, care şi-a scuzat absenţa dela conferenţă, fiind ocupat cu alte afaceri; Toma Prie N. cas. 15, Toma Podea N. cas. 292, Const. Măhăra Nr. cas. 86, Ilie Petca N. cas. 299, Toma Jugăreanu N. cas. 289, George Maxim N. cas. 161, Nicodim Liulea N. cas. 161, Bálint Iános Nr. cas. 27 şi Simeon Grădinar, notar.

Din comunele vecine au fost numiţi în comitet: din Fofeldea, Nicolae Petre-Petrescu, director, Valeriu Bonea, parch, Ioan Maniu, cassar de bancă, N. Manoilă, înv.; din Glâmboaca, Ioan Mateşiu, Ioan Ciocănel, ec. şi Ioan Crăciun, paroh; din Hosman, Ioan Pinciu, preot, Ioan Vasilie, înv. şi I. Pampu; din Nucet, Ioan Damian, paroh, Ioan Băncilă, primar şi Ioan Olariu, înv.; din Cornăţel, Toma Berchea, primar, Ioan Căliman, înv. penz. şi George Simplăcean, paroh: din Bradu, Nic. Ursu înv., George Dan şi George Com. Ursu; din Avrig, Vasile Spărlea, primar, George Postea, v. notar, Ioan Cândea, protopresb., Ioan Răduţ, vigil de păduri şi Irimie Răduţ, notar.

Conferenţa a luat angajamentul să îndemne poporaţiunea la buna îngrijire a vitelor şi la participare cât mai număroasă, mai ales, că poveţele, ce se vor da la expoziţie, vor fi folositoare pentru poporul muncitor. S'au legat mari speranţe că persoanele puse în comitetul aranjator, vor lucra şi ele din răsputeri, ca la expoziţie să nu rămână nici una din comunele admise, nereprezentată.

La finea conferenţei s'a făcut amintire de expoziţia de vite din primăvară, aranjată de comisia economică a cercului pretorial Nocrich, la care expoziţie, spre ocara fruntaşilor şi spre paguba poporaţiunei române din cerc, n'au participat decât vre-o 4—5 exponenţi de ai noştri, cu toate că la acea expoziţie s'au împărţit preste 700 cor. premii, din cari abia 2 economi de ai nostri au fost împărtăşiţi.

Datorinţă avem cu toţii şi parohi şi învăţători şi primari şi notari, cu un cuvânt toţi fruntaşii să deşteptăm poporul şi să-l îndemnăm să ia parte la întreprinderile pentru el folositoare. Să lăsăm certele provenite din cauze de nimic şi trecătoare şi să punem cu toţii umăr la umăr, dacă vorba e să nu rămânem cu toate în urma străinilor, cari numai binele nu ni-l voesc. *„Invingătorul."*

NOUTĂŢI.

Representanţa fundaţiunei Gozsdu s'a întrunit eri, Joi, în Sibiiu pentru resolvarea agendelor curente, între cari e şi împărţirea stipendiilor.

*

Procesul ziarului nostru. In procesul de presă intentat ziarului nostru pentru articolul *„Agitatorii"*, publicat în numărul 133 din anul trecut, a adus hotărâre tabla regească din Cluj, în înţelesul, că *a cassat* hotărârea tribunalului regesc din Cluj, care sistase procedura judecătorească pe motivul, că articolul nu e de cuprins agitatoric, şi găsind că e motivată acuza procurorului, *a decretat punerea sub acuzare a dlui Teodor V. Păcăţian*, redactorul ziarului nostru. Se va ţinea deci în curând pertractare finală, în faţa curţii cu juraţi din Cluj.

*

In cauza legii şcolare a ministrului Apponyi. Pe Luni, în 20 August v. e convocat consistorul metropolitan, pentru a se conzulta, între altele, şi asupra măsurilor ce sunt de luat din partea bisericei gr. or. române în faţa legii şcolare alui Apponyi.

*

Pentru fondul catedralei a incurs dela comuna bisericească Cluj, protopresbiteratul Clujului, suma de 49 cor. 84 fil. Au contribuit următorii:

Tuliu Roşescu, paroh şi protopresbiter 8 cor., Văd. Ana Roşescu, Eliza Isac fiecare câte 5 cor., Basiliu Başota, jude în penziune, Bas,

Indre, advocat, Toma Popa, Simeon Stan, Ana Mota fiecare câte 2 cor., Antoniu Mandeal, Miron Băican, George Lucaciu, Iosif Șerban, Ioan Cărăuș, George Gurbădan, Ștefan Runcan, Simeon Pop, Găvrilă Miliuț, David Moldovan, Dionizie Olar, T. Gordea, Demetriu Ianchi, Ileana Roșca, George Vlad, Floarea Condor fiecare câte 1 cor., și alții cu sume mai mici.

*

Din Băile Herculane ni se scriu următoarele „Sezonul de frunte (Iulie-August) în aceasta admirabilă localitate de recreare și de vindecare e pe sfârșite. Lumea, venită anul acesta în număr estraordinar de mare aici, începe a se rări. Contingentul l'au dat și acum, ca în toți anii, cei din România, cari nu au la ei acasă, la nici o stațiune balneară, ordinea, distracția și confortul pe care-l au aici. Traiul e cam scump și aici, ca pretutindenea, însă totuși suportabil. Iar puterea vindecătoare a băilor aproape miraculoasă. Vezi oameni venind pe cârje, ori proptiți de alții, și se duc acasă fără a mai avea trebuință măcar de un bastonaș. Iar distracție e chiar prea multă. Muzică militară dimineața, în parcul frumos de sub salonul de cură, muzică militară după ameaz, tot acolo, și muzică militară cu dans, în salonul de cură, sara dela orele 9 până la 11—12 Ziua apoi, dela 10 și jumătate până la 12 producțiuni improvizate, în salonul de cură. Unele dame ori domni, dintre oaspeți, declamează (în toate limbile), cântă din gură, din vioară, ori la pian. In zilele din urmă s'a distins la pian și a fost mult aplaudată, mai ales pentru frumoasele piese românești, drăgălașa domnișoară *Giza Mihailovici*, fiica domnului *Liviu Mihailovici*, oficial la intendantura militară din Timișoara. E o pianistă escelentă și știe să toarne multă căldură în duioasele piese românești. Mai este aici și o casină cu multe gazete și cu o frumoasă bibliotecă pe seama oaspeților. E totdeauna plină de cetitori și cetitoare. Ziare românești are însă numai trei: „*Gazeta Transilvaniei*“ dela noi, apoi „*Voința Națională*“ și „*Conservatorul*“ din România. In raport cu numărul oaspeților romani, ar putea să fie mai multe. De altcum pe cei din România îi vezi în fiecare zi, ori cu „*Universul*“ ori cu „*Adevărul*“ în mână. Curățenia și ordinea e exemplară, dovadă despre îngrijirea dată acestei stațiuni balneare din partea dlui inspector *Kolozsváry*“.

*

Alegerile de deputați la universitatea săsească din Sibiiu, pe un nou period de trei ani se fac în *2 Septemvrie n.* Drept de alegere are fiecare cetățean de pe fundul regiu, trecut în listele electorale pentru alegerea de deputați dietali.

*

La penzie. Vor trece în curând la penzie următorii notari comunali români din comitatul Sibiiului: Simion *Ianculescu* din Șugag, Ilie *Topârceanu*, din Apoldulmic, și Petru *Indrieșiu* din Boița.

*

In Mercurea e vacant postul de al doilea notar comunal. Concursul e deschis cu termin până la *6 Septemvrie nou.* Salariul anual 1600 coroane.

*

Cassar la „Transilvania“, societate de asigurare în Sibiiu, a fost ales, după-cum ni-se comunică, un Sas, cu pregătiri mai slabe decât Românii, cari competaseră pentru a obținea acest post. Nu negăm dreptul direcțiunei de a numi pe cine voește, la postul de cassar și la toate posturile de funcționari ai societății. Ar săvârși însă numai act de echitate și de dreptate direcțiunea, dacă n'ar desconsidera pe Români, mai ales când i-se îmbie ei înșiși, pentrucă clientela, va ști bine onorata direcțiune, și-o recrutează societatea de asigurare „Transilvania“ mai ales dintre Români. Și nu știm zău „Transilvania“ ce ar face, dacă într'o bună dimineață s'ar socoti toți Românii să-i întoarcă spatele!

*

Un caz de înfricoșată barbarie. Sub acest titlu publică „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 190 un prim, în care își esprimă îndignarea față de un caz întâmplat în comuna Pănade, cași care nu s'a mai pomenit în o țară civilizată. Conform corespondenței, pe baza căreia scrie G. T. articolul său s'a întâmplat, că un căpitan dela regimentul de honvezi staționat pe timpul manevrelor în această comună, din bun senin a năvălit cu trupa sa în casele Românilor pacinici, măcelărind pe cine îi venea în cale. Astfel au fost răniți de moarte 6 inși, 15 au fost grav răniți iar 30 mai ușor. Căpitanul îndemna cu curagiu pe honvezi să toace în cap pe Români. Despre această faptă a descreeratului căpitan s'a făcut arătare ministrului de honvezi și comandei militare din Cluj.

*

Armăsar de vânzare. Atragem atențiunea cetitorilor asupra anunțului de pe pagina a patra, referitor la vânzarea unui armăsar.

*

Logodnă. Tipograful I. *Apolzan*, aplicat în stabilimentul de arte grafice Ios. Drotleff din loc, s'a logodit cu dșoara Anicuța *Mora*.

*

Noi oficieri români. Cu prilegiul aniversării zilei nașterii M. Sale Monarhului nostru au fost înaintați în armata comună următorii români: Din academiile militare la gradul de locotenent: Aurel Humiția la regmt. de inf. 43, Zeno cavaler de Pușcariu, la regmt. de husari 2 și Tiberius Gliga la regmt. de husari 15; din școalele de cadeți la gradul de loctiitor de oficer: Ioan Aron la regmt. de inf. 51, Andreiu Demian la regmt. de inf. 37, Romulus Reou la regmt. de inf. 31, Emilian Lăzăroiu la regmt. de inf. 5, Vasile Alexi la regmt. de inf. 51, Paul Seracin la regmt. de inf. 61 și Teofil Muntean la despărțământul de sanitate 22.

*

Alegere de paroh. Dumineca în 5/18 August a. c. s'a săvârșit alegerea de capelan în fruntașa comună Arada, protopresbiteratul Câmpeni, unde cu mare însuflețire a fost ales tânărul absolvent de teologie Iosif Nicoară, primind totalitatea voturilor.

*

Monument pictorului Grigorescu. Admiratorii regretatului pictor român Nicolae Grigorescu au luat inițiativa de ai ridică un monument-bust în Câmpina, unde răposatul pictor și-a petrecut cea mai mare parte a vieții sale. Monumentul se va ridica pe bulevardul Câmpina.

*

Coroane eterne. Intru vecinica odihnă a măestrului franzelar, fost membru ordinar al Reuniunei sodalilor români din Sibiiu,“ de pie memorie Zaharie Moga, s'au făcut la fondul „Văduvelor și orfanilor“ următoarele dăruiri pioase și anume George Poponea, viceprez. cor. 1.50; Nic. Nedelcu, coperitor de case, Alexandru Demian, măestru rotar, Petru Feldiorean, Petru Bota, Emil Petruțiu fiecare câte 1 cor; Ilie Popidan, George Văcariu, I Roman, Nic. Marcu, tapesier, Z. Aron, C. Lazar, I. Borcia, Cornel Șiboteanu, George Stanciu, G. Săsărman, Florea Crucița, fiecare câte 40 bani și Vic. Tordășianu, prez., 20 bani.

*

„Speranța“ institut de credit și economii soc. pe acții în Hosman. Harnicii Români din Hosman comit. Sibiiului au înființat sub conducătorii lor, preoții Iosif Morariu gr. or. și Nicolae Pinciu gr. cat. un institut de credit și economii sub numele de „*Speranța*“. Acest institut e înființat cu gândul bun de a emancipa pe Românii din numita comună de sub influința economică a consătenilor lor sași și de a da un avânt economiei de vite și de câmp pentru țăranii români de acolo. Activitatea și-a început o noul institut econ. în 24 Iulie a. c. și apelează, în urma intențiunilor bune ce le are, la sprijinul tuturor Românilor de bine.

*

Petrecere în Perșani. In Perșani se aranjază Producțiune teatrală cu ocaziunea adunărei generale a despărțământului Făgăraș al „Asociațiunei“ la 1 Septemvrie st. n. 1907. Inceputul la $7^1/_2$ ore seara. Prețul Intrărei: locul I de persoană cor. 2, locul II cor. 1·20, loc de stat 60 fil. Venitul curat este destinat pentru despărțământ. Oferte marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale publică.

*

Concert în Câmpeni. Tinerimea română din Câmpeni invită la „concertul doinic“ ce îl va aranja sub conducerea dlui Nicodim Ganea, elev al conservatoriului din București, Dumineca în 1 Septemvrie st. nou a. c. în hotelul „Szilágyi“ din loc. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea dirigentului la urmarea studiului de muzică la conservator. Prețul de intrare: locul I 2 cor., locul II 1 cor. 60 fil. Inceputul la orele 8 seara. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor publica.

*

Cine voește să fie frumos? Sunt puține dame în țară cărora nu le e cunoscută renumita salbă pentru față a farmacistului Clemens v. Földes din Arad. Dintre toate mijloacele de frumsețâ Crema-Margit a lui Földes se bucură anume de interesul cel mai mare, deoarece e detot nestricăcioasă, în câteva zile delătură toate necurățeniile de piele, ca pistruele, sgrăbunțele, petele de ficat, sbârcelele, iar fața o netezește, împrospătează și întinerește. Acest mijloc nu servește însă numai pentru înfrumsețarea pielei de obraz, și totodată și pentru înălbirea ceafei, a umerilor și a mânilor. Prețul unei dose mari e 2 cor., a unei mici 1 cor. Efectul *Cremei-Margit* ridică vaza *Săpunului de Margit.* Toate damele, cari folosesc pudră, laudă îndeosebi *Pudra de Margit*, pentrucă obrazul îl ține uscat și îl scutește de soare și vânt. Aceste article speciale de toilettă se pot afla în toate farmaciile. Feriți-vă de imitațiuni! La dorință oricine primește prin poștă gratis dela fabricantul Clemens v. Földes, farmacist în Arad cartea „Ingrijirea frumseții“.

Inștiințare.

Anul școlar 1907/8 la gimnaziul public român gr. or. din Brad se începe la 1 Septemvrie v. 1907.

Părinții cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poftiți a se prezenta cu fiii sau fiicele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale în 1—3 Septemvrie v. 1907 spre înmatriculare. Școlarii, cari se înmatriculează pentru prima dată la gimnaziul ori școala primară împreunată cu acesta, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă îl vor prezenta toți școlarii, cari au absolvat clasa precedentă în institutul nostru. Tot 1—3 Septemvrie v. 1907 se vor ținea examenele de corigență. Ceice se vor prezenta mai târziu vor trebui să dovedească cauza întârzierii.

In clasa I gimnazială se primesc numai școlari cari au împlinit anul al nouălea dar n'au trecut peste al doisprăzecelea, asupra primirii celor trecuți peste doisprăzece ani hotărește conferința profesorală și numai în 4 Septemvrie primește atari școlari, dacă nu s'a ajuns numărul de 60 într'o clasă.

Școlarii din clasele poporale se vor examina și amăsurat pregătirei lor, se vor primi în școala primară ori în clasa I gimnazială.

In școala primară didactrul e 6 cor. pe an și 2 cor. taxa de înscriere.

In clasele gimnaziale școlarii români din protopresbiteratele Zarandului și Hălmagiului solvesc didactru de 16 cor. pe an, iar ceilalți, și cei, cari nu sunt Români câte 24 cor. pe an.

Toți școlarii solvesc pentru bibliotecă câte 2 cor. la an, taxă de înscriere 6 cor. pentru „fondul școlarilor morboși“ câte 1 cor., pentru maial și escursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu conduită bună se scutesc de didactru, sau se împărtășesc de ajutoare și beneficii din fondul „Masa studenților“ sau din alte mijloace, de cari dispune institutul.

Didactrul se solvește deodată la înscriere, sau în două rate, și anume întâia rată la înscriere și a doua la 1 Februarie.

Toate celelalte taxe în suma de 13 coroane se solvesc deodată la înscriere.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale școlarii nu pot ocupa cuartire.

Fiecare școlar trebue să aibă cărțile de școală admise la acest institut. Cărți rupte și murdare, se vor lua dela școlari și se vor nimici.

Dela fiecare școlar se cere să aibă îmbrăcăminte corăspunzătoare și haine de pat.

In 4 Septemvrie 1907 va vizita medicul gimnazial în prezența dirigentului de clasă școlarii, se va face împărțirea orelor și se vor începe prelegerile pe anul școlar 1907/1908.

In 8 Septemvrie v. 1907 se va face Invocarea Duhului Sfânt și cetirea legilor școlare.

Brad, 10 August 1907.

Direcțiunea gimnazială.

Cărți și reviste.

A apărut:

Limba maghiară pentru școalele poporale întocmită după metoda directă de *Vasile Stan*, profesor la seminarul „Andreian“. I. Anul întâiu și al doilea de școală. Nagy-Szeben (Sibiiu). Tiparul tipografiei arhidiecesane. Prețul 50 fileri.

*

In curând apare:

Indrumări metodice la Limba maghiară pentru școalele poporale de Vasile Stan, profesor.

Se pot procura la *Librăria arhidiecesană* și la *autor*. Sibiiu, str. Măcelarilor nr. 27.

*

A apărut:

Cetiți, cetiți ce poate credința în Dumnezeu, scriere poporală, de preotul Constantin Morariu (Bucovina). (Retipărire din revista „Biserica ortodoxă română“).

Această scriere cuprinde mântuitoarele învățături creștinești și istorisiri în pilde vii despre aceea *ce poate credința în Dumnezeu.*

E scrisă într'un stil poporal, așa că poate fi cetită cu ușurință și de țărani, cari vor afla în ea bogată hrană sufletească.

*

„Ce s'a făcut în $2^1/_2$ ani?“ Broșura numărul 13 și 14 din biblioteca despărțământului Cluj al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“. Prețul 20 fileri. Se vinde în folosul despărțământului.

*

„Călindar pe anul 1908“, editat de tipografia diecezană ortodoxă română din Arad, a apărut deja, împreună cu călindarul de părete. Prețul unui exemplar 40 fileri Are un cuprins bogat și variat.

*

In curând va apărea în editura „Biblioteca pentru toți“, întâiul volum: *Poesii* (Meditații, Elegii, Epistole, Satire și Fabule) din operele complecte ale lui Grigorie M. Alexandrescu. Cu adnotări și cu o culegere asupra vieței și operei poetului, de Em. Gârleanu.

Oficială.

Veneratul Consistoriu așteaptă inmediata trimitere a disculilor dela Florii și a II-a zi de Rusalii din acele protopresbiterate, cari sunt vacante. Parohii sunt îndatorați a mai controla odată, dacă sunt achitate premiile de asigurare pentru edificii bisericești.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Cu ocasiunea petrecerii împreună cu concert aranjată de tinerimea romă din Ibănești și Hodac în ziua de S. Petru (12 Iulie a. c.) în școala gr. or. din Ibănești, sau încassat cu totul suma de 179 cor., din care detrăgându-se spesele (de astădată procurarea materialului unei bine etc.) de 146 cor. 96 fileri, resultă un venit curat de 32 cor. 4 fileri.

Acest venit sau folosit în următorul mod:

1. S'au trimis on. direcțiunii gimn. pentru înălțarea gimnaziului din Brad suma de 20 cor.

2. S'au predat școalei gr. ort. din Ibănești suma de 6 cor. 4 fileri și școalei gr. cat. din loc suma de 6 cor.

Au binevoit a suprasolvi următorii domni: Ioan Pop, înv. în Casva, Flore Lup, colector în Hodac, doamna Șipoș, Reghin și Kolin Moor, ingineri, Ibănești cu câte 2 cor. 60 fileri. Grigore Nicoară, preot, Ibănești cu 2 cor., Alexandru Târnovean, preot, Hodac, Nicolae Chirtes, măsar, Ibănești, Ioan Racoțan, preot, Ibănești, Ioan Racoțan, cantor, Ibănești, Dionisiu Radu, preot, Nadășa-rom., George Radu, comerciant, Hodac, Zaharie Lup, preot, Hodac, Nicolae Gliga, preot, Ripa-superioară, Demetriu Moldovan, preot, Chinceș, George Pop, subnotari, Gurghiu, Ioan Zahan, preot, Cașva, câte 1 cor. 60 fileri. Dumitru Gliga Dubeluc, proprietar, Ibănești 1 cor. 20 fileri. Irimie Chirtes, proprietar, Ibănești, N. Cotha, candidat de notar, Farkos Sándor, sergent major de gendarmi, Gurghiu, câte 80 fileri. Ioan Petru, preot, Ibănești, Ioan Cofari, înv., Ibănești, Demetriu Dan, primar, Ibănești, N. Socol, Reghin, Daniel Costin, comerciant, Hodac, Ioan Sara, familia Bistrița, Mihăilă Mareșan, preot, Beica-rom., Iuliu Cioba, preot, Nadașa-română, G. Branea, preot, Vidraseu, Simion Suciu, com., Ibănești, câte 60 fileri, Emil Matheiu, învăț., Ripa-inferioară și Zaharie Frandes, înv., Hodac, câte 40 fileri.

Tuturor marinimoșilor donatori li-se aduce și pe această cale adânc simțita noastră mulțămită.

Ibănești, la 15 August 1907.

Ioan Gofari
cassar.

Victor Pop Harșan
controlor.

Gregoriu Nicoară
preot.

Poșta redacției.

Domnii corespondenți, cari așteaptă răspunsuri, sunt rugați să fie cu răbdare câteva zile, căci redactorul ziarului nostru abia eri a sosit acasă din un concediu mai lung.

---

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 394—1907 [250] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învăţătoreşti din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Ilia, se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Booz, salar 600 cor. din repartiţie pe popor, 2 stângini de lemne din cari este a se încălzi şi sala de învăţământ, cuartir şi grădina şcolară, eventual 10 cor.

2. Târnăviţa, salar 600 cor. din repartiţie pe popor, cuartir în şcoala cea nouă, 3 stângini de lemne pentru încălzirea şi a salei de învăţământ şi grădina şcolară.

3. Godineşti, salar 600 cor., şi anume 500 coroane, din repartiţie pe popor şi 100 cor. folosinţa unei grădini, lemnele necesare şi cuartir liber în edificiul şcolei precum şi ¼ jugăr grădină pentru legumi.

4. Brăşău, salar 600 cor., care se va acoperi din repartiţie pe popor, apoi venitele cantorale uzitate dela serviciile la cari va lua parte alesul învăţător, cuartir liber şi lemnele necezare, precum şi folosinţa grădinei şcolare, cari toate dau un venit circa 200 coroane.

Dela concurenţi se pretinde să fie cântăreţi buni de strană, ca eventual să poată servi şi ca cantori şi să conducă coruri bisericeşti; asemenea vor avea să instrueze şi pe adulţi.

Rugările sunt a se aşterne însoţite de documentele recerute, în terminul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Ilia, la 7 August 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Ilia, în conţelegere cu comitetele parohiale.

George Oprean
protopresbiter.

Nr. 233—1907 [255] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului învăţătoresc la şcoala gr. oor. română din Nădăştia-sus, protopresbiteratul Hunedoarei, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salar 600 cor. din repartiţie dela popor, cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi trimită rugarea cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiteral, în terminul indicat şi să se prezente şi în comună spre a face cunoştinţă cu poporul şi spre a-şi arăta desteritatea în cântări, — îndatorat fiind învăţătorul ales să cânte în Dumineci şi sărbători cu elevii la sf. liturgie, eventual a face şi serviciul de cantor.

Hunedoara, 8 August 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Hunedoarei, în conţelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 374/1907 [245] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învăţătoreşti din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Ilia, se escrie concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Almaş-Selişte, salar 600 cor. acoperiţi prin repartiţie pe credincioşi şi solvibili în rate treilunare anticipative, lemnele necesare pentru încălzitul salei de învăţământ şi a locuinţei învăţătorului, stolele usitate dela funcţiunile cantorale, la cari va funcţiona învăţătorul. Folosinţa în natură a grădinei şcolare.

Dela învăţător se recere: să conducă cor bisericesc, să ţină strana în fiecare Duminecă şi sărbătoare, să instrueze tinerimea adultă, să cultive în mod raţional grădina de pomărit, în sările de iarnă să instrueze pe adulţii analfabeţi în scris-cetit şi să supraveghieze cetirea cărţilor din biblioteca parohială.

2. Burjuc, salar 600 cor. şi anume: repartiţie pe popor 300 cor. Folosinţa unui pământ 300 cor., grădină de legumi şi lemnele necesare de foc.

3. Brădăţel, salar 600 cor. din repartiţie în pepor, grădină de legumi şi lemnele necesare de foc.

4. Furcşoara, salar 600 cor. şi anume: 500 cor. din repartiţie pe popor şi 100 cor. din fondul de bucate al bisericei.

5. Glodghileşti, salar 600 cor. şi anume: ajutor dela stat 124 cor., repartiţie pe popor 302 cor., 49 măsori cucuruz à 2 cor. = 98 cor., folosinţa unui pământ 76 cor., grădină de legumi şi lemnele necesare de foc.

Concurenţii îşi vor aşterne rugările lor, însoţite de documentele necesare în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Ilia, 1 August v. 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Ilia, în conţelegere cu comitetele parohiale.

George Oprea
protopresbiter.

AVIZ!

In Wachsmanngasse Nrul 32 (Konradsche Wiese) se află de vânzare din mână liberă o casă, împreună cu grajd; 7 ani scutită de dare. [252] 1—3

Nr. 360/1907 [246] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învăţători dela şcoalele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul gr. or. al Devei, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Sânt-Andreş, salar 600 cor., cuartir şi lemne.

2. Suligete, salar 600 cor, cuartir şi lemne.

3. Tâmpa, salar 600 cor., cuartir, grădină şi lemne.

4. Varmaga, salar 600 cor., cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi de învăţători să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la sfânta biserică pentru cântare şi cunoştinţa cu poporul.

Pentru anii prestaţi la alte şcoli cuincuenale nu se dau.

Deva, 24 Iulie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Deva, în conţelegere cu comitetele parohiale respective.

George Romanul
protopresbiter.

De vânzare.

Un **armăsar** roib de 167 cm. înalt, bine dresat pentru călărit, acomodat şi pentru povară, învăţat la trupă şi cu mers sigur se vinde. Informaţii se pot căpăta la locotenentul Weishappel, Sibiiu, Trainkaserne. [254] 1—3

Nr. 409—1907 of. pp. [249] 2—3

Concurs repeţit.

Cu provocare la ordinul Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 29 Maiu, Nr. 5484 Bis. 1907, prin aceasta se publică concurs repeţit pentru ocuparea postului de preot-capelan în parohia de clasa I Galaţ, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sunt jumătate din cele fasionate în coala B, pentru întregirea salarelor preoţeşti dela stat.

Reflectanţii la acest post să şi înainteze cererile de concurs în terminul indicat, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral şi până inclusive 8 zile înainte de ţinerea sinodului parohial electoral, după prealabila încunoştiinţare aicea să se prezenteze înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia şi predica.

Alegândul preot capelan, cu privire la dispoziţia Preaveneratului Consistor arhidiecezan, este investit şi cu dreptul de a purta oficiul parohial.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. al Bistriţei, în conţelegere cu comitetul parohial.

Blaşfalăul-de-sus, în 16 Iulie 1907.

Vasile Bălan
adm. protopresb.

AVIZ!

Rudolf Elek, măestru croitor, Sibiiu, Strada Urezului Nr. 23, se recomandă Onor. dame pentru efectuirea elegantelor garderobe de dame, după moda engleză şi franceză, conform journalelor celor mai nouă, cu preţuri moderate.

Modernizări se primesc pe lângă preţurile cele mai ieftine. [253] 1—2

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roşie“ cel mai mare

depozit de încălţăminte

pentru bărbaţi, femei şi copii. Pentru provincie comandele se trimit recomandate, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 21—

Pălării

păroase pentru preoţi români à cor. 8·— şi extrafine à cor. 9·60, model nou, după dorinţă, uşoare, în cea mai fină şi mai frumoasă calitate, recomandă cu preţurile cunoscute de eftine

Carol Niedermaier
pălărier
33 strada Cisnădiei 33
„La pălăria roşie“.

La comande din afară, împachetarea, cutia şi spesele postale sunt gratuite. Măsura se ia într'o pălărie potrivită cu centimentru din panglică nelastică. [210] 11—23

Pentru economi!

Prav pentru îngrăşarea vitelor cornute, porcilor şi cailor. Vacile dau prin întrebuinţarea pravului acestuia lapte mai mult şi mai bun. De mare însămnătate este pentru oricare econom a întrebuinţă acest prav de îngrăşare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adecă preţul vitelor, porcilor şi cailor. Preţul 60 fileri.

Moartea cloţanilor şi a şoarecilor. Un prav sigur pentru stârpirea acestora. Preţul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuinţarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar şi în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puţin. Preţul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Ştiut este, că vitele şi porcii sufer mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reţinuţi în îngrăşarea şi desvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica preţul, chiar perd din valoare. Fiecare econom să întrebuinţeze această unsoare. Preţul 20 şi 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului şi diferitelor liqueruri. Cine voeşte a-şi prepara rum şi liqueruri foarte bune şi ieftine, să întrebuinţeze aceste extracte. Preţul pentru a prepară 1 litră este 40 fileri. Tot atâta şi pentru rachiu de prune, drojdii, slivoviţă, borovicika şi altele.

Thea foarte fină şi bună. Preţul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 şi 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. 1 cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor şi mânilor înghetate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereţi preţ-courantul cel mare şi-l primiţi gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter
apotecar în **Szászváros**, piaţa şcoalei Nr. 37.

[95] 20—52

Premiat cu medalia cea mare la expoziţia milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote şi fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timişoara-Fabric

se recomândă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanţă de mai mulţi ani, provăzute cu adjustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu uşurinţă în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (2) 34—41

Clopotele găurite

o invenţiune proprie şi premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura *S*, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut şi cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că **un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg** turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomândă pentru facerea de **scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut, ca şi spre turnarea de toace de metal.**

Preţcuranturi ilustrate gratis.

Frumseţa

Dorinţa cea mai ferbinte a oricărei dame e fără îndoială: a fi cât mai frumoasă, şi spre a ajunge acest scop, ea prinde orice ocaziune, îşi spoeşte obrazul cu mijloacele cele mai de necrezut, ceeace în cele mai multe cazuri are ca urmare, că obrazul, în loc să se înfrumseţească, se ruinează, astfel, că are lipsă de un timp îndelungat şi de o îngrijire deosebită, pănăce din nou e restabilit.

Singurul succes în lume, pe care l-a dobândit farmacistul Clemens v. Földes cu crema lui Margit (cu deosebire în Francia şi Germania) a îmbărbătat pe mulţi oameni la imitarea acestui mijloc renumit, nestricăcios. care singur are un efect miraculos în contra tuturor necurăţeniilor de piele, cum sunt pistruele, petele de ficat, sgrăbunţele etc. Se înţelege, aceasta nimănui nu i-a reuşit, căci secretul producţiunei **Cremei-Margit** îl cunoaşte excluziv numai inventatorul şi fabricantul, care şi păzeşte acest secret, prin aceea, că tot singur pregăteşte acest preparat. Se vede dar că **Crema-Margit** rămâne deapururea aceiaşi; pregătirea ei e conştienţioasă, din care cauză şi efectul ei e repede şi sigur. Admoniem deci damele, a-şi spoi obrazul cu fel şi fel de alifii; să folosească numai acel mijloc, care e recomandat şi de medici renumiţi din Anglia, Francia şi America, **ca unicul mijloc cu efect sigur, nestricăcios şi bun pentru susţinerea frumseţei.** Acest renumit mijloc de frumseţă e **Crema-Margit** a lui **Földes**, care deja după o întrebuinţare de 3—4 zile schimbă pe deplin pielea feţei, pistruele, petele de ficat, sgrăbunţele, roşaţa de faţă şi mâni le depărtează, iar feţei îi împrumută frumseţă ideală, împrospătare şi tinereţă. Pe lângă toate acestea **Crema-Margit** e cu totul nestricăcioasă. [illegible] dosă costă 1 cor. **Săpunul-Margit** [illegible] fileri. **Pudra Margit** (albă, roz[illegible] crême) 1 cor. Toate aceste mijloace [illegible] fi folosite şi separat. **Crema-M[illegible]** a lui **Földes** se poate căpăta în [illegible] farmacia mai mare, dacă însă [illegible] nu se află de vânzare, doritorii [illegible] adreseze direct inventatorului **Clemens v. Földes**, farmacist în Arad.

Depozit central în **Sibiiu** (N[illegible]) Guido Fabritius, fabrica de săpun [illegible] Meltzer, parfumeria Meltzer, I. [illegible] drogueria Carl Morscher, Carl M[illegible] Rummler, Pissel & Schmidt; în [illegible] helm Fröhlich; în **Sighişoara**: [illegible]

Redactor responzabil Teodor. V. Păcăţian. Editura şi tiparul tipografie[illegible]